

Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ Το Συνέδριό μας πρέπει να είναι ανοικτό στο λαό και να δώσει λύσεις στα προβλήματά του

Ο Πρωθυπουργός Ανδρέας Γ. Παπανδρέου μιλώντας την περασμένη Τετάρτη στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ στην αίθουσα της Γερουσίας της Βουλής, τόνισε:

«Αγαπητοί συνάδελφοι,

Θα ήθελα να σας ενημερώσω, σε ένα - δυο σημαντικούς τομείς:

Ο πρώτος αφορά τα εθνικά μας θέματα. Και θα ήθελα κυρίως να αναφερθώ στο Κυπριακό. Το πρώτο σημείο, που θέλω να τονίσω, είναι ότι όταν ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ πήρε την πρωτοβουλία να διαμορφώσει ορισμένους δείκτες τους οποίους υπέβαλε τόσο στην Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, όσο και στον Ντενκτάς, η μόνη πλευρά που απάντησε ήταν η Ελληνοκυπριακή. Δεν υπήρξε απάντηση Ντενκτάς. Το λέω αυτό, γιατί ο κ. Αβέρωφ πρόσφατα, και παρά τις δηλώσεις που έκανε στην τηλεόραση, αφού τον ενημέρωσα, σύμφωνα με τις οποίες η γραμμή που ακολουθεί η Κυβέρνηση είναι η μόνη γραμμή που μπορεί να ακολουθηθεί — ο κ. Χαραλαμπίδης — τον έζησε από κοντά — τώρα μας λέει, ότι επειδή είχαμε επιφυλάξεις — η ελληνοκυπριακή πλευρά και κατά συνέπεια και η Κυβέρνηση της Ελλάδας — εμείς δυναμιτίσαμε την πρωτοβουλία Κουγιάρ. Αυτό είναι ψευδές. Δεν είναι έτσι τα πράγματα. Ο κ. Κυπριανού διαμόρφωσε μια απάντηση, πραγματικά εξαιρετική, η οποία δεν είναι απόρρητη αλλά δεν την έχω τώρα μαζί του. Κατ' αρχήν αποδέχτηκε την πρωτοβουλία Ντε Κουγιάρ και ακολουθώντας προέβιαι στην παρουσίαση των σκέψεων, των απόψεων της ελληνοκυπριακής πλευράς σε ό,τι αφορά την πορεία προς μια δικαίη λύση του Κυπριακού. Ο Ντε Κουγιάρ ήταν ενθουσιασμένος με την επιστολή Κυπριανού. Το δήλωσε και είπε ότι μ' αυτή τη βάση, αν έτσι προχωρήσουμε και με τους άλλους, υπάρχει κάποιο φως. Όταν όμως έφτασε η ώρα να συναντηθεί ο Γκόμπι με τον Ντενκτάς, ακριβώς την ημέρα που επρόκειτο να συναντηθεί, ο Ντενκτάς ανέκρινε την «Τουρκική Δημοκρατία της Βορείου Κύπρου».

Πρέπει να πούμε ότι όλες οι πληροφορίες που είχαμε — η Κυπριακή Κυβέρνηση και η Ελληνική Κυβέρνηση — μας λέγανε, βασικά, ότι δεν πρόκειται να ανακηρυχθεί τουρκοκυπριακό «κράτος», γιατί η Τουρκία δεν θα το επιτρέψει. Και αυτό δεν ερχόταν από τους δικούς μας πρέσβεις, οπότε θα λέγαμε ότι δεν έκαναν τη δουλειά τους καλά, αλλά ερχόταν από τους πρέσβεις των συμμαχών χωρών (ΗΠΑ και όλες οι άλλες). Ότι δηλαδή δεν υπάρχει καμιά πιθανότητα ανακήρυξης του «κράτους».

Εμείς είχαμε βεβαίως την υποψία ότι αυτό θα γίνει κάποτε, όχι κατ' ανάγκη τότε, και είχαμε προετοιμάσει το κλίμα, με τις ερωτήσεις μας, με το σχολιασμό μας για την αντίδραση, η οποία πράγματι, υπήρξε παγκόσμια και καθολική. Ήταν ένα σημείο έξαρσης για το πρόβλημα της Κύπρου. Πήρε ξανά μια παγκοσμιοότητα, μια επικαιρότητα. Όλες οι χώρες, με εξαίρεση την Τουρκία, όχι μόνον δεν αναγνώρισαν, αλλά το καταδίκασαν. Και, μη ξεχνάμε, ότι πάρθηκε και η απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας, η οποία ήταν ομόφωνη σε ό,τι αφορά το «τουρκοκρατικό - ψευδοκράτος». Και νομίζω ότι σας ανέφερα, εδώ, σ' αυτή την αίθουσα, ότι, όταν είχα δει τον κ. Σουλτς στις Βρυξέλλες, είχα αποκομίσει μια θετική εντύπωση σε ό,τι αφορά τη στάση των ΗΠΑ. Αλλά τα πράγματα δεν πήγαν καλά. Ο Σουλτς μπορεί να είχε άποψη, η άποψη, όμως αυτή δεν ήταν η άποψη των πραγματικά δυναμικών παραγόντων στη διαμόρφωση της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής που είναι το Πεντάγωνο και κατά βάση οι σύμβουλοι του Λευκού Οίκου. Γιατί, δεν ασκήθηκε πίεση επάνω στην Τουρκία από οποιαδήποτε πλευρά. Από καμιά πλευρά δεν ασκήθηκε πίεση. Έγιναν βέβαια οι γνωστές δηλώσεις. Όπως είμαστε υπέρ της μητρότητας όλου, είναι και όλοι υπέρ της δικαίης λύσης του Κυπριακού και της καταγγελίας του «κράτους» του Ντενκτάς.

Αλλά, ήρθε μια σηματοδότηση από τις ΗΠΑ, με τεράστια σημασία. Η σηματοδότηση αυτή ήταν η πρόσθεση παραβίασης της αμυντικής συμφωνίας που υπογράψαμε τον περασμένο χρόνο.

Έτσι το 7 προς 10 δεν ήταν 7 προς 10. Και εδώ θα μου επιτρέψετε ένα σχόλιο. Η διαφορά είναι μόνο 30 εκατομμύρια δολάρια. Άρα, είναι αδύνατο να έγινε για λόγους οικονομίας. Ήταν μια σηματοδότηση προς τη χώρα μας ότι δεν δέχονται τη μηχανιστική σχέση 7 προς 10 και ότι δεν πρέπει να λογαριάζουμε στο 7 προς 10. Κι

αυτό το έκαναν με το να αλλάξουν λίγο τη σχέση και να το πάνε στο 6,68/10. Έχει μια σημασία συμβολική, όχι αμυντική. Εκείνο που όμως, πραγματικά, ανατρέπει το κλίμα της συμφωνίας είναι οι παραχωρήσεις που έχουν γίνει στην Τουρκία, σε ό,τι αφορά τη μορφή των υποχρεώσεων της Τουρκίας. Στη δικιά μας περίπτωση είναι όλα τα λεγόμενα F.M.S., είναι δάνεια 30ετίας, με 10 χρόνια χάρη και με υψηλά επιτόκια.

Σε ό,τι αφορά την Τουρκία, ένα κομμάτι δόθηκε δωρεάν, ξεχνά τον ακριβή αριθμό, αλλά κάπου 250 εκατομμύρια, χονδρικά, και ένα ανάλογο ποσόν δόθηκε με ειδικούς όρους που ρίχνουν το επιτόκιο στο 5%. Υπήρξε, δηλαδή, μια διαφορά στη μεταχείριση Ελλάδας - Τουρκίας πάρα πολύ χτυπητή και ουσιαστική. Και δεν αναφέρομαι και στην οικονομική βοήθεια, την οποία έδωσαν στην Τουρκία, και η οποία ευκολώτατα μεταφράζεται σε στρατιωτική βοήθεια. Συνάλλαγμα είναι και μπορεί να το χρησιμοποιήσεις, όπως θέλεις. Έχουμε, λοιπόν, ένα πρόβλημα, το οποίο είναι εν εξελίξει. Δεν θα αναφερθώ σ' αυτό. Εμείς έχουμε καταστήσει σαφή τη στά-

ση μας, σε ό,τι αφορά το 7 προς 10, ότι είναι πρόθεση παραβίασης. Έχουμε έμμεσες διαβεβαιώσεις ότι αυτό θα διορθωθεί. Ας το ελπίσουμε. Δεν θα μείνουμε με τα χέρια δεμένα, εάν, πραγματικά, δεν αντιμετωπίσουν τις υποχρεώσεις τους, που απορρέουν από τη συμφωνία μας. Αλλά δεν είναι αυτός ο κύριος λόγος που έδωσα αυτές τις λεπτομέρειες. Ο κύριος λόγος είναι ότι με αυτή την πράξη οι ΗΠΑ, ουσιαστικά, είπαν στην Τουρκία: «Καλώς έκανες». Διότι τι αξία έχει να μην αναγνωρίζεις το κρατίδιο, αλλά από την άλλη μεριά να δίνεις γι' αυτό το χρόνο περισσότερο από οποιοδήποτε άλλοτε στην Τουρκία και με τους καλύτερους όρους που έχουν ακουστεί ποτέ. Είναι όροι περίπου Ισραήλ. Το λέω αυτό, γιατί το Κυπριακό μπαίνει σε μια νέα φάση, ύστερα από αυτή τη στάση της Αμερικής.

Και θα ήθελα να αναφερθώ σε δυο - τρεις πτυχές αυτού του προβλήματος. Η μια είναι η τεράστια κινητοποίηση της ομογένειας στις ΗΠΑ. Υπάρχει όχι μόνον κινητοποίηση αλλά και ενότητα, στην προσπάθεια να αλλάξει αυτή η εικόνα. Και δεν θέλω να κάνω προβλέψεις αλλά πιστεύω ότι η ομογένεια είναι σε θέση να επηρεά-

● Το Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ δεν πρέπει να είναι μια κλειστή, εσωτερική υπόθεση του Κινήματος, αλλά πρέπει να είναι ανοικτό στο λαό. Μέσα από το Συνέδριο θα πρέπει να βρουν λύσεις τα προβλήματα του λαού.

Μ' αυτή τη δήλωση — λίγο μετά τη λήξη της συνεδρίασης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ την περασμένη Τετάρτη — ο πρωθυπουργός και πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Ανδρέας Παπανδρέου χαρακτήρισε την πορεία προς το Συνέδριο του Κινήματος σαν μια πορεία διάλογου με το λαό και επεξεργασία λύσεων στα προβλήματά του.

Η συνεδρίαση της Κ.Ο. του Κινήματος κράτησε δυο ώρες. Μετά την ομιλία του Προέδρου (δημοσιεύεται ολόκληρη) πήραν το λόγο πολλοί βουλευτές και έκαναν ερωτήσεις, σχόλια και κριτική για τις αδυναμίες στη λειτουργία της κυβέρνησης και για τις αδυναμίες αναβλητικότητας του κυβερνητικού έργου.

Ο Πρωθυπουργός χαρακτήρισε το κλίμα της συνόδου πάρα πολύ θετικό και την κριτική που ασκήθηκε εποικοδομητική. Η Κ.Ο. θα συνεδριάσει ξανά μέσα σε δυο ή τρεις βδομάδες.

Στην ομιλία του ο Πρωθυπουργός αναφέρθηκε στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής και στην οικονομική κατάσταση της χώρας.

● Για το Κυπριακό ο Α. Παπανδρέου τόνισε ότι μετά την «καρνητική σηματοδότηση» των ΗΠΑ — με την προσπάθεια ανατροπής της αναλογίας 7:10 στη στρατιωτική βοήθεια προς την Ελλάδα και την Τουρκία μπαίνει σε μια «διαίτερη λεπτή» φάση.

● «Διαίτερη λεπτή» φάση περνά και η υλοποίηση της αμυντικής συμφωνίας της χώρας μας με τις ΗΠΑ.

● Για τα σχόλια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για την οικονομική κατάσταση της χώρας μας ο πρωθυπουργός είπε ότι αυτό που μας προτείνουν είναι το μοντέλο του μονεταρισμού. Είπε χαρακτηριστικά: Αν δεν μας ενδιέφερε το εισόδημα του Έλληνα εργαζόμενου ή το ποσοστό της ανεργίας τότε θα μπορούσαμε να πετύχουμε τους στόχους που θέτει το Δ.Ν.Τ. (!...).

σει τις εξελίξεις, γιατί ακριβώς είναι εκλογικός ο χρόνος. Αυτό είναι θετικό.

Από την πλευρά της Κυπριακής Δημοκρατίας όμως, έχει πλέον καταστεί σαφές, ότι προσφυγές στα Ηνωμένα Έθνη, ασφαλείας θετικές του Συμβουλίου Ασφαλείας ή ψηφίσματα θετικά της Γενικής Συνέλευσης απλώς γεμίζουν τα ράφια μας με ευχολόγια, αλλά δεν οδηγούν σε λύση. Και απαιτεί, επομένως, μια βαθύτερη σκέψη και αναθεώρηση της πολιτικής που μέχρι τώρα έχει ακολουθηθεί, για να βρούμε όποιες δυνατότητες υπάρχουν για κάποια μόνιμη, δικαίη λύση του Κυπριακού.

Κατά συνέπεια, η επόμενη συνάντησή μου με τον κ. Κυπριανού, θα είναι ιδιαίτερα σημαντική. Πρέπει να πω ότι η συνεργασία μας είναι άριστη, και ότι οι κατευθύνσεις μας, πραγματικά, συμπίπτουν.

Περνάμε, επομένως, μια ιδιαίτερα λεπτή φάση στο Κυπριακό. Και μια ιδιαίτερα λεπτή φάση στην υλοποίηση της αμυντικής συμφωνίας. Και βεβαίως, τα προβλήματα μας με το ΝΑΤΟ συνεχίζονται, δεν έχει τίποτα αλλάξει από την εποχή που σας έχω μιλήσει γι' αυτό.

Σχετικά με το θέμα της εθνικής μας άμυνας χαιρετίζω το γεγονός ότι οι απερ-

χόμενοι δύο αντιστράτηγοι, ο κ. Παναγόπουλος και ο κ. Βιμπλός, ετόνισαν πραγματικά, τη συμπάρασταση της Κυβέρνησης προς τις Ένοπλες Δυνάμεις. Ο κ. Παναγόπουλος πήγε παραπέρα, προφορικά, να πει ότι τα τελευταία δύο χρόνια είναι απ' τα σημαντικότερα που έχουν ζήσει οι στρατιωτικοί μας, από πλευράς κλίματος σχέσεων με Κυβέρνηση, και στήριξης στο έργο τους. Και είμαι ιδιαίτερα ευτυχής επίσης γιατί ο κ. Κούρκας που, είχε επί 7 έτη διωχθεί από τη δικτατορία, αναλαμβάνει — ανέλαβε ήδη — την αρχηγία του ΓΕΣ. Νομίζω, ότι έχουμε εκτελέσει ένα ιστορικό έργο. Εάν κανείς θυμηθεί ότι πριν λίγα χρόνια είχαμε στρατιωτική δικτατορία σ' αυτή τη χώρα, έχουμε, πραγματικά, θέσει τα θεμέλια για το μέλλον της Δημοκρατίας. Θεμέλια πάρα πολύ σταθερά.

Περνώ στο οικονομικό θέμα με δυο λόγια. Δεν πρόκειται να μω σε αναλυτική παρουσίαση. Αλλά με την ευκαιρία — έχουμε δει και τις δηλώσεις του κ. Αρσένη φυσικά — της δημοσίευσης, όχι δημοσίευσης τόσο, όσο διαρροής, πληροφοριών σχετικά με την έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και θα ήθελα να επαναλάβω κάτι που είπα στα Γιάννενα. Ότι, δηλαδή, αναγνωρίζεται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο πρώτα απ' όλα, ότι παραλάβαμε χάος. Αυτό αναγνωρίζεται και έχει κάποια σημασία. Δεύτερο, αναγνωρίζεται ότι στοχεύουμε σε διαρθρωτικές αλλαγές, που θα επιτρέψουν μακροπρόθεσμα στη χώρα μας να προχωρήσει σε αυτοδύναμη οικονομική ανάπτυξη. Τρίτο, ότι πηγαίνουμε προς τη σωστή κατεύθυνση, σε ό,τι αφορά τη σταθεροποίηση της οικονομίας, αλλά ότι πηγαίνουμε πολύ αργά, προς αυτή τη κατεύθυνση. Δηλαδή: να μην, πέφτει ο πληθωρισμός, αλλά όχι αρκετά γρήγορα. Να μην, μειώνεται το έλλειμμα του δημόσιου τομέα σε σχέση με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, αλλά και αυτό συμβαίνει πάρα πολύ σιγά. Και ούτω καθ' εξής. Είναι δυσρεστήμενοι στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο γιατι δεν έχουμε πάρει αυστηρότερα μέτρα για μια ταχύτερη πορεία προς τη σταθεροποίηση. Και η απάντηση η δική μας είναι, ότι αυτό το μοντέλο το οποίο προτείνουν είναι το μοντέλο του μονεταρισμού, είναι το μοντέλο της κ. Θάσερ, του κ. Κολ, του κ. Ρήγκαν. Εάν — και το τονίζω ξανά — δεν μας απασχολούσε το εισόδημα του Έλληνα εργαζόμενου, ή η έκταση της ανεργίας, τότε μπορούσαμε ασφαλώς να επιτύχουμε τους στόχους που μας θέτει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Αλλά, τότε, δεν θα είχε νόημα να είμαστε εμείς στην Κυβέρνηση. Το είπα και στον κ. Αβέρωφ αυτό. Δεν θα είχε νόημα. Θα ήταν λογικότερο να υπάρξει μια Κυβέρνηση, πραγματικά, συντηρητική και να προχωρήσει στα μέτρα μονόπλευρης λιτότητας, τα οποία προωθούνται απ' το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Το γενικό κλίμα στην οικονομία μας είναι ότι προχωρούμε σιγά, σταθερά, και η πίστη μας είναι, ότι με το τέλος του '85 θα έχουμε θέσει τα θεμέλια για μια πορεία της χώρας μας, για μια αυτοδύναμη ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Σχετικά θα ήθελα να πω ότι οι εξελίξεις στην ΕΟΚ είναι πολύ ωρνητικές. Έχει πρωτανεύσει — σαν αποτέλεσμα της μεγάλης κρίσης που διέρχεται ο καπιταλισμός — ένα κλίμα πειθαρχίας και περικοπής δαπανών. Αυτό είναι το κλίμα: πειθαρχία και περικοπή δαπανών. Αυτό βέβαια, σημαίνει ότι τα μεσογειακά ολοκληρωμένα προγράμματα για τα οποία είχα μιλήσει και τα οποία ήταν στην ημερήσια διάταξη της Στουτγάρδης και των Αθηνών, και τα οποία έχουν μια ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα — γιατί η απάντηση στο μνημόνιο της χώρας μας εν μέρει δόθηκε μέσω των ολοκληρωμένων μεσογειακών προγραμμάτων — σήμερα δεν φαίνεται να έχουν καμιά προοπτική να περάσουν. Υπάρχει στον αγροτικό τομέα ουσιαστικά, το ακούτε κάθε βράδι, πιστεύω, από την τηλεόραση — απόφαση για σχεδόν μηδενική αύξηση των τιμών των αγροτικών προϊόντων, που θα δημιουργήσει για μας ιδιαίτερα μεγάλα προβλήματα. Και τέλος, καμιά από τις νέες πολιτικές που θα απέβλεπαν σε μια σύγκλιση των οικονομικών Βορρά και Νότου, αντί σε άνοιγμα που είναι η πραγματικότητα, καμιά από αυτές τις νέες πολιτικές δεν φαίνεται να προωθηθεί, λόγω της έλλειψης πόρων. Έχει χρεωκοπήσει ΕΟΚ. Δώσαμε μια μάχη εμείς για να ανεβούν οι πόροι από το 1% που είναι σήμερα, στο 1,8% σταδιακά. Και αυτό, έχετε, μια φορά μπορεί να γίνει, διότι απαιτεί κύρωση απ' όλα τα Κοινο-

Κοινοβουλευτική ομάδα

βούλια. Και η διαδικασία κύρωσης είναι περίπου 2 χρόνια. Ωστε, όταν μιλάμε για αύξηση ιδίων πόρων, πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι το λένε σήμερα, και έρχεται πολύ αργότερα. Μπορούμε να δανειστούμε βέβαια, μπορούμε να κάνουμε αρκετά πράγματα, αλλά στην ουσία αυτό σημαίνει αναβολή. Λοιπόν, θα προταθεί, 0,2% για τη διεύρυνση της ΕΟΚ. Δεν είμαι καθόλου βέβαιος ότι αυτή η διεύρυνση μπορεί να πραγματοποιηθεί σε ό,τι αφορά την Ισπανία, χωρίς μεταβατικούς όρους, που θα είναι πάρα πολύ επαχθείς για την Ισπανία. Και βέβαια, και για μας, παρά τη θέση μας, εφόσον οι λαοί το θέλουν πρέπει να τους βοηθήσουμε. Παρά τη θέση μας αυτή, είναι αλήθεια ότι αν δεν αυξηθούν οι ίδιοι πόροι θα πάθουμε ζημιά και εμείς, που ανήκουμε στο μεσογειακό — ευρωπαϊκό χώρο. Η στάση την οποία θα πάρουμε —ήδη παίρνουμε— στην επόμενη Διάσκεψη Κορυφής, είναι ότι αν μην ληφθούν τέτοια μέτρα, θα επιμεινουμε στην ιδιαιτερότητα της εθνικής οικονομίας και θα απαιτήσουμε από την Κοινότητα να ικανοποιήσει τους βασικούς όρους. Έχουν ικανοποιηθεί ορισμένοι όροι, αλλά όχι στο σύνολο το μνημόνιο μας. Ειδικά και μεις θα είμαστε πάρα πολύ δύσκολοι εταίροι. Μη ξεχνάμε ότι η ομοφωνία είναι για πολλά θέματα, για όλα είναι ένας παράγοντας σημαντικός, που μπορεί να αξιοποιηθεί από τη χώρα μας.

Εμείς έχουμε κάνει μια πρόταση για μια νέα Μεσογία, για μια νέα Ευρωπαϊκή Κοινότητα, χωρίς τις δύο ταχύτητες, αλλά αυτή τη στιγμή δεν νομίζω να υπάρχουν τέτοια περιθώρια.

Θα ήθελα επίσης να πω δυο λόγια για το κλίμα των εργασιακών σχέσεων τις οποίες έχουμε:

Σε ό,τι αφορά το εργασιακό κλίμα, αποδίδουμε μεγάλη σημασία στο να υπάρξει ειρήνη σ' αυτή την περίοδο που είναι τόσο λεπτή. Είναι μια μεταβατική περίοδος — και γι' αυτό έχουμε προσπαθήσει να δημιουργήσουμε καλές σχέσεις με όλους τους παράγοντες εκείνους που επηρεάζουν το κλίμα αυτό. Φοβάμαι, όμως, ότι το συνεχειακό κλίμα, θέτει σε κάποια αμφισβήτηση την πορεία αυτή που θεωρούμε τόσο απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων μας.

Πρέπει κατά κάποιο τρόπο, να γίνει συνειδηση στον εργαζόμενο, ότι η στάση του απέναντι σε μια σοσιαλιστική κυβέρνηση — για την οποία είναι δοσμένο ότι στόχος είναι η συνεχής βελτίωση του επιπέδου ζωής των μη προνομιούχων, απέναντι σε μια τέτοια κυβέρνηση — πρέπει να είναι άλλη από εκείνη, προς μια κυβέρνηση, που στηρίζει τα συμφέροντα του κεφαλαίου. Βαθύτερα, θα πρέπει ο εργαζόμενος πολιτικοποιημένα να δει ότι είναι κρίμα να θυσιάζει το μεγάλο αύριο για πρόσκαιρα οφέλη σήμερα. Και αυτά τα μηνύματα πρέπει με κάποιο τρόπο να τα περάσουμε πιο έντονα προς τη βάση μας, τους εργαζόμενους, τους μη προνομιούχους.

Αυτά ήθελα να πω σε γενικές γραμμές, και σε ό,τι αφορά την ενημέρωση από μέρους μου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας.

Αλλά θα ήθελα να αναφέρω και μερικά πράγματα που αφορούν τη λειτουργία μας τα οποία είναι περίπου πέντε:

Πολύ απλά, για να βελτιώσουμε τη λειτουργία μας σαν Κοινοβουλευτική Ομάδα και Κυβέρνηση, θα πρέπει οι υπουργοί, να λαμβάνουν υπόψη τους τις απόψεις των βουλευτών σε ό,τι αφορά θέματα νομών. Θα ήταν επίσης, πάρα πολύ χρήσιμο, εάν τα μέτρα τα οποία παίρνονται για κάποιο νομό, κοινοποιούνται στους βουλευτές του νομού ενωρίτερα από τις ανακοινώσεις τους, για να δώσουν στο βουλευτή ένα ρόλο συγκεκριμένο, να ενδυναμώσουν τις σχέσεις του με τη λαϊκή βάση. Το παρακαλώ λοιπόν αυτό και εύχομαι να γίνει έτσι.

Δεύτερον, σε ό,τι αφορά τους βουλευτές, είναι μια περίοδος σαφώς προεκλογική, εφόσον πηγαίνουμε στις ευρωεκλογές —και μόνον αυτό εννοώ— τον Ιούνιο. Θα πρέπει να κάνουν πιο έντονες και πιο συχνές τις επαφές τους με το λαό. Να μην περιοριζόμαστε μονάχα σε συνεστιάσεις. Ξέρετε άριστα και στη συνοικία και στο χωριό, τη σημασία του καφενείου, της ταβέρνας. Αυτή η επαφή είναι κρίσιμη. Πρέπει να κινητοποιηθούμε. Και το λέω αυτό, διότι ναι μεν η Νέα Δημοκρατία είναι τελείως συντηρημένη σε ηγετικό επίπεδο, αλλά ανασυντάσσεται στο επίπεδο μεσαίων και κατωτέρων στελεχών. Και θα είναι λάθος αυτό να μη το λάβουμε υπόψη μας. Η Νέα Δημοκρατία, η Δεξιά περνάει μια βασική αλλαγή στην ζωή της. Στο παρελθόν, η Δεξιά είχε πάντοτε «μπάρμπα στη Κορώνη». Είχε και τη

κρατική μηχανή στη διάθεσή της και δεν είχε λόγο να δημιουργεί οργανώσεις βάσης. Τα πράγματα όμως, έχουν αλλάξει. «Μπάρμπα στη Κορώνη» αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει. Η ηγεσία τους είναι, πράγματι, διαλυμένη. Αλλά κάνουν κάτι καινούριο γι' αυτούς: Δημιουργούν, κόμμα, που στηρίζεται σε διαφορετικά ερείσματα απ' ό,τι στηρίζονταν στο παρελθόν. Αυτό, περιέχει και μερικούς πολιτικούς κινδύνους, στο μέτρο που ακροδεξιές τάσεις μπορεί να παίξουν ρόλο σημαντικό σ' αυτή τη συσπείρωση η οποία λαμβάνει χώρα. Χρειάζεται λοιπόν, και μεις να κινητοποιηθούμε, το πιο γρήγορο δυνατόν.

Σε ό,τι αφορά την ενημέρωση που εσείς πρέπει να κάνετε, όταν συναντιέστε με τον εργαζόμενο, με τον ψηφοφόρο: Εκεί πρέπει να βοηθήσουν οι υπουργοί, για την ενημέρωση αυτή, στους τομείς τους. Και γι' αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό να υπάρχει αυτή η συνάντηση του ΚΤΕ με τον υπουργό, τον υφυπουργό, το γενικό γραμματέα κ.λπ., για ενημέρωση. Και ιδιαίτερα για τα νομοσχέδια, παρακαλώ τους υπουργούς, πριν τα καταθέσουν, να δίνουν την ευκαιρία στον ΚΤΕ να εξετάσει το νομοσχέδιο. Νέες ιδέες, πρόσφατες ιδέες, βοηθάνε και επιτρέπουν και στον βουλευτή να παίξει αποτελεσματικά το ρόλο του.

Παρά το γεγονός ότι προηγουμένως είπα ότι είναι καλό να βρίσκεσαι στη συνοικία και στο χωριό, παραμένει αληθές ότι επειδή έχουμε πλέον, πραγματικά, πολύ λίγες μέρες νομοθετικής εργασίας, στο υπόλοιπο αυτού του χρόνου, είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει συμμετοχή, στις συνεδριάσεις του Κοινοβουλίου, του μέγιστου δυνατού αριθμού των βουλευτών. Και θα ήθελα να πω και κάτι άλλο: ότι η κατάργηση του σταυρού δεν πρέπει να παρεξηγηθεί. Με δύο έννοιες: Πρώτον, ότι δεν έχει πλέον σημασία να δουλεύουμε στην περιφέρειά μας διότι έτσι και αλλιώς θα υπάρξει λίστα. Και δεν πρόκειται να κριθούμε από το πόσο έχουμε ο καθένας μας προσφέρει στην επιτυχία του συνδυασμού. Θα ήταν, βέβαια, μια πολύ αρνητική συνέπεια της κατάργησης του σταυρού, εάν πηγαίναμε σε αυτό. Δεύτερο, όποιοι και αν είναι οι κανόνες που θα θεσπιστούν τελικά για τον καθορισμό της ιεραρχίας σ' ένα ψηφοδέλτιο, θα είναι πολύ παράδοξο πράγματι, εάν εγώ —στη φάση αυτή, στις άλλες εκλογές— το Εκτελεστικό Γραφείο, η Κεντρική Επιτροπή θα ήταν πολύ παράξενο αν δεν ελάμβαναν υπόψη, τη σχέση του υποψήφιου με τη λαϊκή βάση. Και αυτό σημαίνει πράγματι, ότι σ' άλλο επίπεδο και με άλλο κλίμα υπάρχει και η ευγενής άμιλλα. Σε άλλο επίπεδο και σε άλλο κλίμα απ' τον σταυρό, φυσικά. Λοιπόν, εγώ αυτά είχα να πω και να τονίσω και πάλι ότι θα συνεχίσουμε αυτές τις συνεδριάσεις κάθε 6 βδομάδες. Για να υπάρχουν και θέματα πάνω στα οποία μπορώ να σας ενημερώσω».

Οι παρεμβάσεις των Βουλευτών

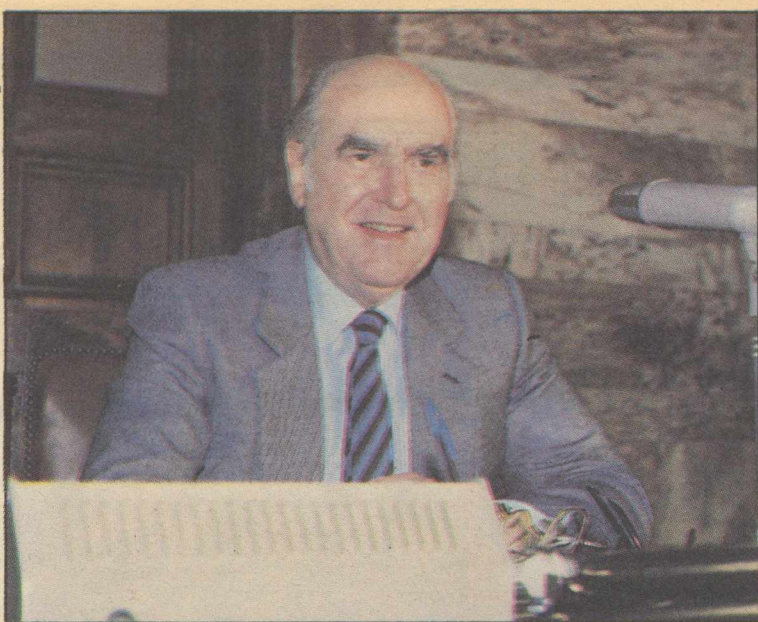

Μετά την ομιλία του Πρωθυπουργού πήραν το λόγο αρκετοί βουλευτές και έκαναν ερωτήσεις, σχόλια και κριτική. Ειδικότερα:

Γ.ΠΕΡΡΑΚΗΣ: «Ένα ζήτημα που θέλω να πω και για το οποίο είμαι αισιόδοξος είναι το ζήτημα των ευρωεκλογών. Είναι πεποίθησή μου και θέλω να το πω φωναχτά, γιατί το πιστεύω ακράδαντα, ότι μπορούμε να προσθέσουμε πόντους στο 40%. Και ένα άλλο ζήτημα, που είναι ζήτημα κρίνειας. Υπάρχουν θέματα που δε χρειάζονται οικονομικές δαπάνες, οικονομικές θυσίες.

» Δε χρειάζονται χρήματα, δε χρειάζονται πλούτο. Δεν το συναρτώ με τις εκλογές καθόλου. Το συναρτώ με το γεγονός ότι έχουμε συμπληρώσει διετία. Κι από την ώρα που συμπληρώσαμε διετία δεν μπορεί ο κόσμος να περιμένει άλλο για να το παίξει: επιτρέπεται να βάψεις αυτό το έδρανο, ή δεν επιτρέπεται να το βάψεις. Δε θέλω να κατονομάσω. Νομίζω ότι το Υπουργείο Εσωτερικών είχε μαζέψει τέτοια στοιχεία, τα 'χει και κωδικοποιημένα μου φαίνεται. Αυτά δεν δικαιολογούνται ούτε από το λαό, ούτε από μας, ούτε από κανένα. Δεν μπορεί να υπάρξει δικαιολογία πως ένα ζήτημα που επιτρέπεται ή που δεν επιτρέπεται, πρέπει τόσο να το κοσκινίζουμε. Έξι μήνες, τέσσερα εξάμηνα, πέντε εξάμηνα; Πού θα πάει αυτό το πράγμα; Να μη βραδύνουμε αδικαιολόγητα. Και ήθελα να πω, νομίζω πως δεν είναι προσωπική μου αντίληψη — ότι αυτά τα πράγματα να μαζεντούν και καθόλου να μην συναρτηθούν με τις ευρωεκλογές. Αλλά δεν έχουμε άλλο χρόνο για να περιμένουμε».

ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗΣ: «Πιστεύω ότι βασική προϋπόθεση για την επιτυχία είναι η επαφή του βουλευτή με το λαό. Αυτή την τακτική τουλάχιστον εγώ, αλλά και οι συνάδελφοί μου όλοι ακολουθούσαμε και την ακολουθούμε. Όχι βέβαια τώρα, όσο πρέπει. Και υπάρχουν οι λόγοι οι οποίοι μας αναγκάζουν να είμαστε πιο επιφυλακτικοί τώρα στις επαφές μας με τον κόσμο. Υπάρχουν προβλήματα στα οποία δεν μπορούμε να δώσουμε καμιά λύση. Δεν μπορούμε να εξυπηρετήσουμε κανέναν στην περιοχή μας και αναγκάζομαστε πολλές φορές, να αποφεύγουμε την επαφή με τον κόσμο. Επίσης, πιστεύα και πιστεύω, ότι ο βουλευτής έχει υποχρέωση να παρακολουθεί το έργο της Κυβέρνησης, να ακούει την κοινή γνώμη, να μεταφέρει τα αι-

ση, στην οποία αυτή τη στιγμή αναθέτουμε μια σειρά τρομακτικά προβλήματα και ευθύνες και το Συνεταιριστικό και Εργατικό Κίνημα που επίσης επωμίζεται να σηκώσει μια από τις σημαίες αυτής της πορείας. Δεν έχουμε όμως δημιουργήσει τις προϋποθέσεις δηλαδή υποδομή τεχνική, υποδομή στελεχών. Έχουμε διαμορφώσει ένα θεσμικό πλαίσιο και «πετάμε το μπαλάκι» στην κυριολεξία του όρου, στο Εργατικό Κίνημα ή στην Αυτοδιοίκηση, στο Λαό δηλαδή, να πραγματοποιήσει εκείνος την Αλλαγή».

Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: «Κοντεύουμε να μεταβληθούμε σε μια κυβέρνηση ουτινός. Δεν ξέρω, αλλά κάτι μας λείπει. Ίσως η αλαζονεία της εξουσίας, ίσως η έλλειψη νεύρου και συντονισμού στη δράση μας, έχουν δημιουργήσει ένα μπερδεύμα και μια αναποτελεσματικότητα στο κυβερνητικό μας έργο. Κάτω απ' αυτήν την συνθήκη, η Δεξιά προσπαθεί να περδεί ιδεολογικά ένα κλίμα απογοήτευσης, απαισιοδοξίας και απάθειας στο λαό μας. Πρέπει να ταρκακινήσουμε τα λιμνάζοντα νερά, με τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων που άμεσα αγγίζουν τη ζωή του λαού μας. Τέτοια μέτρα μπορεί π.χ. να είναι: Η άμεση εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Υγείας, η άμεση αύξηση των κονδυλίων και η καλύτερη οργάνωση για την αντιμετώπιση του πιο αιχμηρού προβλήματος της εποχής μας, της ανεργίας, η δραστική παρέμβαση μας για τη συγκράτηση των τιμών καταναλωτή, η ουσιαστικότερη βοήθεια μας προς τους μεσαιούς και η δυναμική παρέμβαση μας για την πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση του νέφους και του κυκλοφοριακού της Αθήνας».

» Για μας οι ευρωεκλογές δεν πρέπει να αποτελούν δίλημμα αλλά την σκληρή πραγματικότητα που συμπυκνώνεται στο καταλυτικό ερώτημα. Θα συνεχιστεί η πορεία προς την Αλλαγή ή θα ξαναρθεί η Δεξιά στην εξουσία; Με βάση αυτό το γεγονός πρέπει να προσδιορίσει η εκλογική τακτική του Κινήματος στις ευρωεκλογές καθώς αυτές είναι βαρύνουσες πολιτικής σημασίας μιας και η έκβασή τους θα σηματοδοτήσει τις κατοπινές εξελίξεις της χώρας μας. Το επικείμενο Συνέδριο του Κινήματός μας πρέπει να αποτελέσει κατά την άποψή μου την τομή και την αφετηρία μιας νέας οργανωτικής πολιτικής, που θα στηρίζεται στην ιδεολογικοπολιτική θέση πως η οργάνωση του ΠΑΣΟΚ καθορίζεται την τακτική της όχι με βάση το δικό της είναι, αλλά με βάση το κοινωνικό δικό του. Αυτό σημαίνει πως η οργάνωση δεν αποτελεί μια πεφωτισμένη πρωτοπορία, αλλά ζει και δρα μέσα και όχι έξω και πάνω από το λαό. Στην πράξη αυτό ισοδυναμεί με το χτύπημα των φαινομένων ενός αριστερίστικου κομματαρχισμού που επικρατεί σε πολλά μέλη και στελέχη μας που βλέπουν την οργάνωση σα μέσο μόνο προσωπικής ανέλιξης και προώθησης προσωπικών φιλοδοξιών και συμφερόντων».

ΜΑΝΤΖΑΡΗΣ: «Όταν εμείς οι βουλευτές δεν μπορούμε να λάβουμε γνώση ορι-

σμένων στοιχείων που αφορούν θέματα των περιοχών μας, πώς είναι δυνατόν να ομιλούμε περί «λαϊκής συμμετοχής», περί συμμετοχής της βάσης κλπ; Είπαμε ότι υπάρχει πράγματι μια συσπείρωση της Δεξιάς στη βάση, ενώ υπήρχε διάλυση στην κορυφή και υπάρχει διάλυση στην ηγεσία. Θα ήθελα, μ' όλο το σεβασμό, χωρίς να διεκδικώ το αλάθητο, να επισημάνω το γεγονός ότι φοβόμαι, ότι το ακριβές αντίστροφο συμβαίνει σε μας. Ενώ η ηγεσία μας είναι δυναμική, αδιαφορίστητη και αδιαφιλονίκητη, πολύ φοβάμαι, ότι υπάρχει μια κάποια ένταση στη βάση μεταξύ Νομαρχιών, βουλευτών, Νομαρχών κλπ.

» Τα πραγματικά περιστατικά τα οποία ανέφερα κατά την εκτίμησή μου αποδεικνύουν ότι υπάρχει μια κάποια ένταση. Είναι ένα πράγμα το οποίο νομίζω ότι είναι αρκετά βλαβερό και έχω τη γνώμη ότι θα πρέπει να λάβουμε μέτρα να διορθωθεί».

Π. ΒΑΛΒΗΣ: «Είχα κάνει μια πρόταση — εισήγηση στο Προεδρείο, η οποία δεν περπάτησε και που νομίζω είναι επικαιρο να τηβάλω ξανά. Γιατί πιστεύω ότι η παρουσία μας στις περιοχές μας είναι φοβερά αποτελεσματική και επειδή είναι αδύνατον, τουλάχιστον για τη δική μου περιοχή, μ' ένα Σαββατοκύριακο, λόγω της ακτοπολείας να επισκεφτούμε τα 24 νησιά, πέρα από τα κεντρικά νησιά, Σύρο, Νάξο, Πάρο, Σαντορίνη, Μύκονο που έχουν αεροπλάνο, όλα τα άλλα νησιά είναι δυσπρόσιτα. Και βέβαια κάτι ανάλογο θα συμβαίνει και στις άλλες περιοχές, των συναδέλφων. Πρότεινα 20 βουλευτές, κατά μήνα, μια εβδομάδα να παίρνουν άδεια και με έλεγχο του Κόμματος τη βδομάδα αυτή να την αφιερώνουν σε μια μικρή περιοδεία. Εμείς θα μπορούσαμε με το συνάδελφό μου το Νίκο Λεβονιάννη, εγώ σε μερικά νησιά, ο συνάδελφός μου εκ περιτροπής σε μερικά νησιά και ούτω καθεξής. Δε χάλασε ο κόσμος αν 20 βουλευτές μια βδομάδα λείψουν από τη Βουλή».

» Θα ήθελα να σταθώ λίγο στο πρόβλημα των εκλογών του Δικηγορικού Συλλόγου που δυστυχώς, αν και ελπίζω εγώ ότι θα πάμε καλά, εάν δεν πάμε καλά αυτό θα έχει προεκτάσεις. Ατυχώς έχουν λησθεί ορισμένες ατυχίες εκφράσεις για τους δικηγόρους που η Δεξιά τις ζύμωσε πολύ έντονα και πολύ έξυπνα. Για παρασιτικό επαγγελματία και άλλα τινά. Δε θέλω τώρα να κάνω καταγγελίες. Θα πρέπει να είμαστε πάντα παρασιτικοί για οποιαδήποτε τάξη. Ίδιως για την τάξη των δικηγόρων που τόσα έχει προσφέρει στο βωμό της ελευθερίας, της δημοκρατίας. Αρκεί να αναφερθώ στον συμπατριώτη μου τον αείμνηστο Μανδηλαρά».

ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: «Μεταφέρω την εμπειρία μου από την πρόσφατη περιοδεία ότι υπάρχει ένα καλό κλίμα και αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι για πρώτη φορά έχουν στραφεί στην επαρχία, τα φώτα του ενδιαφέροντος της Πολιτείας, με την μορφή δρόμων που δεν είχαμε, ύδρευσης και άλλων. Όμως αυτό το κλίμα τραυματίζεται καθημερινά από δύο τρία πράγματα που είναι σημαντικά. Το

ένα είναι το συγκοινωνιακό. Είναι απαράδεκτες οι συνθήκες της συγκοινωνίας που επικρατούν. Μπορώ να σας πω ότι όχι μόνο δε βελτιώθηκαν αλλά έχουμε υποβάθμιση των συγκοινωνιών.

» Για τις ευρωεκλογές: Είτε το θέλουμε, είτε όχι θα είναι εφώλης της ύλης. Έχω όμως τη γνώμη ότι δεν πρέπει να μας φοβίσει το γεγονός. Έχουμε να αντιπαρατάξουμε ένα έργο. Και πρέπει κυρίως, επειδή από τοποθετήσεις κατά καιρούς, της Ν.Δ. στο Ευρωκοινοβούλιο υπήρξαν θέσεις οι οποίες άγγιζαν τα όρια της εθνικής προδοσίας, έχω τη γνώμη ότι αυτές οι θέσεις πρέπει να επισημανθούν, να μας δοθούν, ώστε να δείξουμε στο λαό ότι εμείς είμαστε εκείνοι οι οποίοι στο Ευρωκοινοβούλιο μπορούμε να προσπείσουμε καλύτερα τα εθνικά συμφέροντα, διότι «δού η εκπροσώπηση της Ν.Δ. τι θέσεις έπαιρνε». Πρέπει να καταγραφούν να μας δοθούν σαν επιχειρήματα στον αγώνα για τις ευρωεκλογές».

ΚΑΛΟΥΓΑΝΗΣ: «Μας είπατε, Πρόεδρε, ότι αν οι ΗΠΑ δεν εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την αμυντική συμφωνία δε θα μείνουμε με τα χέρια δεμένα. Για να είναι όμως πιο αποτελεσματική για τα εθνικά συμφέροντα η όποια αντίδρασή μας επιλεγεί σαν πρόσφορη, είναι ανάγκη να υπάρχει υπέρ μας ένα διεθνές κλίμα, να έχουμε προωθήσει τα διεθνή μας ερείσματα. Ερωτώ και στη διακριτική σας ευχέρεια είναι να απαντήσετε ή όχι. Εκτιμάμε ότι θα έχουμε διαμορφώσει ευνοϊκότερο απ' ό,τι μέχρι τώρα διεθνές κλίμα υπέρ των εθνικών μας συμφερόντων; Είπατε επίσης για το συνεχειακό πνεύμα που αποτελεί μια φοβερή πραγματικότητα. Πλειοδοτούμε στην άποψη ότι μια σοσιαλιστική Κυβέρνηση όχι μόνο πρέπει να αντιμετωπίζει διαφορετικά από τις κυβερνήσεις της Δεξιάς αλλά να εμπνέεται και να ενθαρρύνεται στα μέτρα της. Αλλά υπάρχει πράγματι αρνητικό συνεχειακό πνεύμα. Αιτίες: Κακοί χειρισμοί, κακή πρακτική, νοοτροπία παραγοντισμού. Δύσκολο, πολύ δύσκολο. Ίσως τα εγγόνια μας ν' απαλλαγούν. Και κάτι άλλο που το ζυμώνει επικίνδυνα το ΚΚΕ. Έχουμε κηρύξει την Εθνική Λαϊκή Ενότητα. Και η μέχρι τώρα δικαιοσύνη της την καθιερώνει σαν την πρώτη πολιτική μας αρχή. Αλλά, μας λένε. Μήπως έτσι παίζοντας τον ρόλο ρεφορμιστικό κι ενώ απορρίπτετε θεωρητικά τη σοσιαλδημοκρατία, την εφαρμόζετε στην πράξη; Δεν έχουμε ξεκαθαρίσει ορισμένα πράγματα. Και όμως είναι διακηρυγμένες θέσεις του Κινήματός μας ότι στα πρώτα χρόνια της σοσιαλιστικής Κυβέρνησης οι ενδοταξικές αμοιρασίες και οι περιφερειακές αντιθέσεις θα χαρακτηρίζουν την πορεία μας. Άποψή μου, ενόψει του συνεδρίου, ιδεολογικά να επεξεργαστούμε την αρχή της εθνικής λαϊκής ενότητας».

Κ. ΣΟΥΡΙΟΥ: «Για το Συνέδριο θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου, να τονίσω την ανάγκη να μην παραμείνει σε μια ενδοκομματική κορυφαία διαδικασία. Με κάθε πρόσφορο μέσο, αξιοποιώντας όλες μας τις δυνατότητες, τις κομματικές, τον Τύπο ή οτιδήποτε άλλο και κυρίως την άμεση επαφή με το λαό να επιβεβαιώσουμε στον κόσμο ότι η στρατηγικοί στόχοι του Κινήματος, η ιδεολογική πλατφόρμα, οι πολιτικοί στρατηγικοί στόχοι έχουν παραμείνει αναλλοίωτοι. Αυτό, για να αποκαταστήσουμε κάθε πιθανή φθορά. Γιατί βλέποντας κάποια τακτικά βήματα στην άσκηση της καθημερινής πολιτικής, υπάρχει στον κόσμο ένα κλίμα ότι τάχα το ΠΑΣΟΚ έχει εγκαταλείψει κάποιους στρατηγικούς του στόχους. Για να αποκαταστήσουμε αυτό νομίζω ότι πρέπει το Συνέδριο του Κινήματος να θάσει πλατιά στο λαό και να μη μείνει μια ενδοκομματική διαδικασία».

» Σχετικά με τις Ευρωεκλογές θα ήθελα να κάνω δυο-τρεις παρατηρήσεις. Η πρώτη είναι ότι συμφωνώ και εγώ με τη διατύπωση που έχει κάνει ο Πρόεδρος στην προηγούμενη συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, πως πρέπει να ξεκινήσει ο προεκλογικός αγώνας γύρω και μετά το Συνέδριο. Αλλά θεωρώ τελείως απαραίτητο μέχρι τότε να έχουμε ετοιμάσει το οπλοστάσιό μας».

Φ.Λ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: «Υπάρχει ένα πρόβλημα συνολικής πολιτικής γραμμής του Κινήματος. Αν στους δικηγόρους — δε γνωρίζω ακριβώς το χώρο — επιβαλλόταν μια συνεργασία με το ΚΚΕ, δεν ξέρω κατό πόσο, όπως αποδείχτηκε εκ των υστέρων, επιβαλλόταν συνεργασία με το ΚΚΕ στον εργατικό χώρο ή ποιος ήταν ο λόγος της συνεργασίας με το ΚΚΕ στο Οικονομικό Επιμελητήριο».

» Άραγε, η εθνική λαϊκή ενότητα, είναι η συνεργασία του ΠΑΣΟΚ με το ΚΚΕ; Ή στο Οικονομικό Επιμελητήριο, δεν ήταν το Εσωτερικό, που τράβηξε τον αγώνα μαζί για να στήσει το Οικονομικό Επιμελη-

τήριο, όταν το ΚΚΕ έκανε πόλεμο σαφή και κάθε μέρα; Και όμως, μ' αυτό συνεργαστήκαμε.

» Υπάρχει, βέβαια, ένα πρόβλημα και με τα στελέχη μας. Και θέλω να πω πάνω σ' αυτό κ. Πρόεδρε, ότι τελικά το στελέχος που βγαίνει από πάλι από το λαϊκό Κίνημα, αυτό καταξιώνει το χώρο, είτε ο χώρος λέγεται ΠΑΣΟΚ, είτε λέγεται ΚΚΕ, είτε Εσωτερικό, είτε Ν.Δ. Αν του δώσουμε την ταμπέλα, δε σημαίνει ότι ο κοινωνικός του περιγύρος τον αποδέχεται επειδή του δώσαμε την ταμπέλα του ΠΑΣΟΚ συνδικαλιστή. Αυτός πρώτα πρέπει να έχει κατακτήσει την ταμπέλα μέσα από τον αγώνα στο δικό του το χώρο. Δε θ' ασχοληθώ με αυτό γιατί δε θέλω να μπούμε σε λεπτομέρειες.

» Ένα δεύτερο σημείο που θέλω να θίξω, έχει σχέση με την παρουσία των βουλευτών. Διαφωνώ με τους συναδέλφους που προηγήθηκαν για την παρουσία των βουλευτών στη Βουλή. Παρουσιάζεται απaráδεκτο φαινόμενο, βουλευτές επαρχιώτες να είμαστε — και τολμώ να πω ότι και εγώ είμαι συνέχεια στη Βουλή και Αθηναίοι, δεν εμφανίζονται. Δεν ξέρω τι δουλειά κάνουν και γιατί επιλέχθηκαν».

Χ. ΑΤΜΑΤΖΙΔΗΣ: «Η γραφειοκρατία μπορεί να παταχθεί, με τη συνεργασία του κάθε μέλους, του κάθε βουλευτή και με τη συνεργασία των υπουργών».

» Ας έρθουμε τώρα στη συνεχή. Οι τηλεοπτικές οθόνες, όπως ανέφερε κάποιος συνάδελφος. Αυτό όμως που είναι να παρατηρήσω, είναι ότι ο παριστάμενος υπουργός δε δίνει σημασία στις εκκλήσεις μας. Τον παριστάμενο υπουργό κατ' επανάληψη και επί δύο χρόνια τον εκλιπαρώ και του λέω, σε θαυμάζω, είσαι ο άνθρωπος που αγαπώ, είσαι ο άνθρωπος που δεν επιτρέπεται να με βασανίζουν. Πήγα παντού, αλλά δεν βρήκα το δικό μου και αν θέλετε, μπορεί να σας πει ο κ. Λιβάνης τις παραινέσεις μου και την παράκλησή μου. Και δεν παίρνει κανένα μέτρο γιατί φοβάται τη συνεχή. Την πολιτική βούληση κύριε Πρόεδρε την έχει η Κυβέρνηση, την έχουν οι βουλευτές, αν θέλετε, με τις παραινέσεις τους, δεν μπορεί να συνεχίσει αυτό το πράγμα, δεν τράβει άλλο».

ΜΠ. ΓΕΩΡΓΑΚΑΚΗΣ: «Είναι γνωστό ότι η άρχουσα τάξη στη χώρα μας περνάει μια βαθιά δομική κρίση που αντανακλάται στο επίπεδο της ηγεσίας. Η κρίση αυτή θα βαθύνει και θα πλατύνει ανάλογα με τις δομικές αλλαγές, μέσα από τις οποίες θα προχωρήσει το ΠΑΣΟΚ. Τις πολιτικές εξελίξεις, Πρόεδρε, τις κρατάτε στα χέρια σας. Μην τις αφήσουμε. Πρέπει να προχωρήσουμε και να ενισχύσουμε τις κρίσιμες που υπάρχουν μέσα στην άρχουσα τάξη που θα συνεχίσουν και θα βαθύνουν, ανάλογα με τα δικά μας βήματα. Εδώ θα πρέπει να προσέξουμε σε τοπικό επίπεδο την κατανομή και τον αγώνα που γίνεται για την κατανομή και τη δομή της εξουσίας. Είναι ένα σημείο που αν δε ληθεί μέσα από το Συνέδριο τότε φοβάμαι ότι θα έχουμε οδηγηθεί σε τέτοια τραγελαφικά φαινόμενα σε επίπεδο επαρχίας, σε επίπεδο νομού, σε ό, τι αφορά τη νομή της εξουσίας. Έχετε ιστορικά μια Κοινοβουλευτική Ομάδα. Για πρώτη φορά στην ιστορία του Λαϊκού Κινήματος μπορεί και απέκτησε μια τέτοια Κοινοβουλευτική Ομάδα, η οποία και ενωμένη είναι και δυνατότητες απεριόριστες έχει και μπορεί να προχωρήσει. Αυτή την Κοινοβουλευτική Ομάδα Πρόεδρε, πρέπει να την αξιοποιήσετε. Ειλικρινά θα είναι τραγικό λάθος και για το Κίνημα και για το Έθνος αν αυτή την Κοινοβουλευτική Ομάδα δεν τη χρησιμοποιήσουμε. Έχουμε 160 επαγγελματίες στελέχη. Αυτά να ενταχθούν στον κομματικό μηχανισμό. Να τους δοθεί συγκεκριμένη κατεύθυνση και να τους αναθεωρήσουμε συγκεκριμένα καθήκοντα. Θα πρέπει ταυτόχρονα να δείξουμε μια αποφασιστικότητα. Δεν πιστεύω ότι «εργασιακή ειρήνη» πετυχαίνεται μέσα από κάποιες συμβατικές κορυφές. Η «εργασιακή ειρήνη» μέχρι σήμερα έδειξε και η σύγκρουσή μας για το άρθρο 4 ότι προσδιορίζεται η εργασιακή ειρήνη μέσα από τη δυνατότητα και τη δυναμική επέμβαση του οργανωμένου Κινήματος. Από εκεί θα πρέπει να προσδιορίσουμε και τις συμβατικές μας όπου γίνονται με το ΚΚΕ. Θα πρέπει επίσης να δείξουμε ότι, ό, τι θέλουμε να κάνουμε είμαστε αποφασισμένοι να προχωρήσουμε. Η Δεξιά δεν έχει καμιά δυνατότητα έστω και αν οργανώνεται στη βάση. Έχει δυνατότητα όμως το παρακράτος. Αλλά στο παρακράτος πρέπει να δείξουμε ότι είμαστε αποφασισμένοι να προχωρήσουμε. Θέματα όπως π.χ. στην Αστυνομία, την απειθαρχία των Αστυνομικών, θα έπρεπε να τα αντιμετωπίσουμε κάθετα και σκληρά. Μόνο αν το παρακράτος δει ότι το ΠΑΣΟΚ είναι αποφασισμένο να προχωρήσει τότε μόνο θα έχουμε κάνει ένα θετικό βήμα».